

אור הפרשה

י"ל ע"י מוסדות אור דוד בראשות הר"ג דניאל זר שליט"א

כ"ט תשרי תשפ"א • גליון 128 • פרשת בראשית

זמני שבת קודש

רבנו תם	מוצאי שבת	הדלקת נרות	
19:14	18:44	17:45	תל אביב
19:18	18:47	17:43	ירושלים
19:12	18:42	17:43	חיפה

שבת שלום ומבורך!
העלות טעון גניזה

הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש הישיבה והמוסדות

האדם והבהמה

האדם ללא מוסר דומה לבהמה פראית ללא מעצורים

שבת מנוחה

אין מילים שיכולות לתאר את האוירה הייחודית, השלווה האינסופית, האור על הפנים והתחושה הטובה, המלווה אותנו בעת פתיחת השבת, בעומדנו על יד השולחן הערוך בהדר, וכולם מתלכדים כאיש אחד בלב אחד, ילדים בוגרים עם צעירים, הורים, סבים, בנים ונכדים, מצפים לרגע הרמת הכוס בקריאה נרגשת 'יום הששי, ויכולו השמים... ויברך אלקים את יום השביעי ויקדש אותו!'

את הרגע הייחודי הזה, אנו מנחילים לילדינו ולדורות הבאים. את תחושת החמימות והאור הייחודי של יום השבת, הבאים לידי ביטוי ביתר דגש בכניסתה - בעת הקידוש של היום. הקידוש מעולם לא נעשה כבדרך אגב או כמטלה, ההיפך - את הקידוש אנו עורכים בהתרגשות, בשמחה, בהודאה, בנעימות, מתוך הבנה כי זהו הרגע המכונן בו נכריז על כניסת יום השבת, נקבל אותו בשמחה, ונצטרף למי שקידש את יום השבת - לבורא עולם שיצר וכוונן וקידש וביקר את היום הנפלא.

הבה נתבונן מה מתרחש ברגעי הקידוש האציליים, באותם רגעים ייחודיים ויקרים: הז"ל מגלים לנו כי הקידוש שלנו, ההכרזה שלנו כי הקדוש ברוך הוא ברא עולם בששה ימים ונח ביום השביעי - היא זעקת האמונה המועברת מדור לדור, והופכת להתחברות חזקה מאי פעם, עד לרמת שותפות של ממש. כשיהודי מקדש על היין וקורא 'יום השישי ויכולו השמים והארץ... וישבות ביום השביעי', באותו רגע הוא נעשה שותף עם הקדוש ברוך הוא במעשה בראשית!

מדהים לחשוב על זה: יהודי, כל יהודי, בכל מקום, בכל גיל, בכל מצב, יש לו אפשרות להיות שותף אמת עם בורא עולם! זה לא קורה כל יום, זה גם לא קורה במשך יום השבת, זה קורה בעת הקידוש בלבד - באותו רגע נפלא אנו הופכים שותפי אמת, שותפים של בורא עולם!

פרשת בראשית, בכל הבריאה כתוב "ויעש אלוקים" ו"ויברא אלוקים", עד שמגיע לאדם שם אומרת התורה "נעשה אדם". למה? דבר עצום למדנו כאן! אומר רבי אליעזר בן דוד, כביכול הבורא יתברך מדבר אלינו ואומר לנו בוא אני ואתה יחד ונעשה אדם.

מה זה בהמה? נוטריקון "מה בה", כל מה שהיא יש בה כבר מראשיתה, גור שנוול כמעט מיד הוא יכול לעשות הכל, רואה אש בורח, רואה בור בורח. אבל אדם לא, תינוק לא בורח מאש. אין הבדל כמעט בין בהמה קטנה לבהמה גדולה. מה זה מלמד אותנו? שאדם בא לעולם כדי להתקדם, הוא לא נולד עשוי ומוכן, הוא צריך להשלים את נפשו, וכמו בכוחות הנפש, כך יותר מזה ברוחניות, אדם נולד חסר, אדם נולד פרא, כזאב ערבות, והוא צריך הרבה תיקון והיישרה.

אדם נולד עם מידות רעות, אחד יותר פרא ואחד פחות. אומר הקב"ה לאדם "נעשה אדם" בוא, אני ואתה ביחד נעשה אדם. הגוף של האדם גדל מאליו, אבל על מידות צריך לעבוד, צריך "לעשות".

הגוף של האדם לא צריך השלמה "מבשרי אחזה אלוך", הגוף של האדם מלא חכמה, עומק שחוקרים ומדענים עומדים משתוממים מהפלאים!

"רופא כל בשר ומפליא לעשות" "אשר ברא אלוקים לעשות". האדם הוא עולם מלא פלאים, מערכת הראייה והשמיעה העצבים וההולדה, הריאות והלב השדרה והמוח, העצמות והשרירים. ועל כולם השכל המופלא, איך בשר, דבר גשמי חושב, הנשמה חושבת. העין היא דבר גשמי, היא רק חלון לנשמה שרואה. כחלון שאינו מאיר אלא שהשמש מאירה דרכו. רק מהתבוננות בגוף המושלם שברא לנו הקב"ה, אפשר לחזור בתשובה!

אומר הקב"ה, נתתי לך גוף שלם בלי חסרון, אבל אתה צריך לעשות את עצמך "אדם שלם", מה זה אדם שלם? זה המעשים שלו! אתה יכול להיות מלאך חבלה, ואתה יכול להיות מלאך! אומר הקב"ה, אני דאגתי לחצי שלי נתתי לך גוף מושלם, תדאג אתה לחצי שלך, למעשים הטובים. וביחד נעשה אדם. השלמות שלך תלויה בך, תדאג אתה לחצי שלך ואז תהיה אדם שלם מושלם בכל הבחינות. מעיר פרא שנוולדת תייצר אדם.

שנזכה לאמונה שלמה, אמן!

מתוך דרשתו השבועית של הר"ג דניאל זר שליט"א המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

בחסדי ה' יתברך זכינו לעבור את הימים הנוראים הקדושים והטהורים. וד' יתברך יעזור, שהאור של הימים האלה ילווה אותנו כל השנה כולה, להתחזק ללכת מחיל אל חיל בתורה ויראת שמים, וליום הכיפורים הבא נגיע נקיים וטהורים מכל עוון ועבירה. ותודה לאל, אנחנו זוכים להתחיל שנה חדשה של ביקורת והתבוננות, לא ללכת כעיוור באפלה.

אנחנו אומרים כל יום בתפילה: ברוך אלוקינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים ונתן לנו תורת אמת. ואנחנו המשתתפים בקביעות בדרשות של מוסר ויר"ש צריכים במיוחד להודות לד' יתברך שזיכנו בכך, לשמוע ביקורת ומוסר. כי כל מה שמביא את האדם להיות כמלאך עלי אדמות - לא מלאך חבלה שזה מצוי הרבה ברחובות - זה על ידי המוסר, הביקורת, וההתבוננות.

ביקורת ושימת לב על הדרכים - יש רק באהלה של תורה, בישיבות המוסדות על אדני פז של תורה עם מוסר יחד.

רק על ידי זה אפשר להיות אדם במשמעותו האמיתית, אדם הדומה לבוראו, ולא לבהמה וחיה.

ואמר שלמה המלך ע"ה בספר משלי "החזק במוסר אל תרף נצרה כי היא חיין", החזק בכל כוחך בהחלטה ללמוד מוסר! אל תעזוב אותה! כי החיים שלך תלויים בה. ועוד אמר שלמה המלך ע"ה,

כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר. התוכחות מוסר, הביקורת, ההתעוררות המוסרית זה דרך חיים, המוסר הוא דרך חיים לעלות בו למעלה למשכיל למען סור משאלו מטה, אם אתה רוצה דרך סלולה בחיים דבק בלימוד המוסר כל יום.

אדם צריך לדעת שבלי מוסר, בטבעו, הוא פרא אדם, הוא חיה טורפת. זה פסוק מפורש ועיר פרא אדם יוולד (איוב יא). מה הפירוש? כל אדם נולד פרא אדם, בין אם נולד לבית חרדי או לבית חילוני, אלא מה, אחד נולד 10 אחוז פרא אדם, אחד 20 אחוז פרא אדם, במה זה נמדד? כמה שאדם נולד עם מידות רעות הוא יותר פרא אדם. אדם שיש לו גם תאוה גם גאווה גם קנאה גם שנאה, ככל שיש לו יותר מידות רעות כך הוא יותר "פרא אדם". אומר הפסוק "אדם יולד", התפקיד שלך, מעיר פרא שנוולדת, מהטבעים שלך, להפוך עצמך ל"אדם". להדמות לעליון, להיות כמלאך עלי אדמות!

שמעתי פעם ממור"ר הגה"צ רבי אליעזר בן דוד זצוק"ל, שהיה מורה לרבים בישיבת פורת יוסף בקטמון, נלב"ע ע"ה וזכותו תגן עלינו ועל כל ישראל. בפרשתנו,

ההקדשה השמועית

הצנים הם אמת להקדיש אלפי עלים לצור הפרשה! להצלחתכם אז לעיני יקדשכם? התקשרו עמנו 08-61-50-203

לרמאות
ידון חיה בת הדס יוסי בן הלן צורי בן רחל דיזה בת חוה

לרשע
בנימין בן חסיה אלדר בן חוה ספיר בת עליזה לילך בת עליזה

לחבלות
אסף בן חיה רועי בן דינה אלעד בן ענוה אלוד בן ירדנה

לעילוי נשמות
שלמה בן ג'ון יצחק סגלית בת חנה חן בן חיה שמעון בן יולנדה יואב בן חנה

סיפור לשבת

הרב אשר קובלסקי

שותף של הקב"ה

וטנקים רבים. אך לאחר התקדמות קלה נאלץ לעצור, וכנגד כל הסיכויים הצליח הצבא הבריטי להכניעו ולהנחית עליו מכה קשה, שאילצה אותו לסגת אחרי אבידות כבדות בכל שורות צבאו...

כי זהו כוחו של הקידוש. עוצמתו רבה, יכולתו עצומות. כל יהודי הופך לשותף, בעל יכולת לקבוע, בעל שליטה בנעשה. את הדקות היקרות של הקידוש יש לייקר, להתכונן אליהן, להיערך, להתבונן בעובדה כי זכינו להכריז שבורא עולם ברא את עולמו בששה ימים ושבת ביום השביעי, ובכך נהפוך לשותפיו הנאמנים בבריאה כולה!

מעניין לציין, את מה שביאר הרה"ק מטשורטקוב ז"ע, כי מסיבה זו אנו ממהרים להיפרד מהמלאכים המלווים אותנו בשובנו הביתה בליל שבת, ואומרים להם 'צאתכם לשלום'... במבט ראשון הדבר נראה מוזר - מדוע שנשלח את המלאכים מייד? מדוע לא נבקש מהם להישאר עמנו לשעת סעודת השבת כולה?

נוסח 'צאתכם לשלום', הרומז לעזיבת המלאכים את הבית מיד, עוד לפני הקידוש, מציב בפנינו עובדה יקרה: המלאכים אינם נותרים איתנו בעת הקידוש, הם אכן ממהרים לעזוב... מלאך הרואה בן אנוש מגיע לדרגת שותפות עם בורא עולם, מתמלא קנאה, אינו יכול לראות את המחזה הנורא הזה... לפיכך, אנו מבקשים מהמלאכים לעזוב את הבית לפני הקידוש, כדי שלא יראו לאיזו דרגה אנו מגיעים, דרגה שהם אינם יכולים לגעת בה...

זהו פלא מפעים: יש לנו רגע בלעדי, בו אנו הופכים לשותפים עם בורא עולם, בדרגה גבוהה יותר ממלאכי מעלה שרפי קודש! יש לנו הזדמנות חד שבועית, בה אנו הופכים שותפים בעלי השפעה רבה, בעלים של ממש על עולם ומלואו, וברצוננו ובכוחנו נוכל לשנות, להפוך, לשפר, ולקבוע!

והשבחים רומל נשלח במיוחד מגרמניה, לפקד על קרב הפריצה נגד הכוחות הבריטיים בשלהי שנת תש"ב. עד אז עמדו הכוחות הגרמנים במצרים, נערכים לפריצה צפונה נגד כוחות בעלות הברית.

היה זה בליל שבת. בשעת ליל מאוחרת, הגיע החסיד רבי שלמה אליעזר הלפרין, מקורבו ואיש סודו של הרה"ק רבי שלומק'ע מזוועהיל ז"ע, למעון הרבי. רבי שלמה הגיע במרוצה, פניו חיוורות, ובקול לא לו לחש לרבי 'שמעתי אומרים הנאצים פרצו צפונה, והם שועטים לכיוון ארץ ישראל'...

משמעות הבשורה היתה ברורה. ענין של כמה ימים עד שארץ ישראל כולה תימחץ תחת המגף הנאצי. גורל היהודים גם הוא ברור, ולא לטובה... רבי שלומק'ע שמע את הבשורה הקשה ונחרד. עיניו נעצמו, הוא נעטף שרעפים, והחל מתנועע בדבקות עצומה. אחר כך פתח ואמר: 'חבל, כה חבל שלא באת קודם, לפני שקידשתי על היין. אילו היית בא אז, יכול הייתי להפעיל את כח השפעתך כשותף ביצירת העולם כולו, ולעצור את כוחות הרשע'...

רבי שלומק'ע נאנח, שב והתעטף בשרעפי קודש. המעמד היה נורא הוד, ניכר היה כי קדוש ישראל משוטט בעולמות העליונים, מחפש מוצא מצרת בני ישראל. הוא ירד וטבל במקוה, ולאחר שעלה, ניעור ואמר: 'לא נורא, הרי כבר עשיתי קידוש, אני כבר שותף עם הקדוש ברוך הוא... וכשותף, הריני יכול לקבוע כי הרשע הנאצי יספוג מהלומה קשה, יפול ויתרסק ולא יקום עוד, ושערה לא תיפול מראש אף יהודי השוכן בצינן!'

העומדים סביב נחרדו מדברי הצדיק, הגורר גזירה בכוח השותפות שבקידוש ליל שבת. הם האזינו לדבריו במורא ופחד, אך נרגעו קמעא בשומעם את קביעתו הנחרצת...

לימים, התברר כי אכן באותו לילה פרץ רומל קדימה, בראש צבא אדיר מימדים שכלל למעלה ממאה אלף לוחמים, קרוב לחמש מאות מטוסים

היה זה בעיצומה של מלחמת העולם השנייה. התבערה הנוראה התחוללה באדמת אירופה, והידיעות על השואה האיומה הגיעו עד לארץ הקודש, זורת פחד ואימה בקרב העם היושב בצינן. מלכתחילה, היה ברור כי שאיפתו של העמלק הנאצי היא להשתלט על העולם כולו, תוך 'ניקוי' כל פינות תבל מכל מי שבשם ישראל ייקרא.

להט החרב הנאצית המתהפכת על ראשם של יהודי אירופה, לא ידע שובעה. בזה אחר זה כילו הנאצים ערים ועיירות, קהילות ומשפחות, אשר קידשו שם שמיים בחייהם ובמותם על שמו יתברך, תחת מכונות ההשמדה האינסניביות. ככל שגבר והלך זרם הידיעות על המתרחש תחת שמי אירופה הבורעים, ככל שהתרבו החדשות הרעות מהאדמה ספוגת הדם והדמעות, הלכו החרדה והאימה וקנו שביטה בלב.

בשלב מסוים, כבר לא נותר ספק בדבר כוונתו של המשטר הנאצי. כוחות גרמניה ואיטליה שהתאחדו יחדיו, חצו את גבולות אירופה והחלו כובשים נתחים נכבדים מאדמת אפריקה. תוכנית המשטר הנאצי היתה ברורה - לכבוש את כל מה שנשאר מהמזרח התיכון, ולהשתלט על יבשת אסיה כולה.

הישוב היהודי הקטן בארץ ישראל, היה נתון בחרדה קיומית. לא היה לאיש ספק, מה יעלה בגורל היהודים אם התוכנית הגרמנית תעלה יפה חלילה. הפחד הפך לחרדה, האימה לבהלה. מארץ ישראל הקטנה לא היה לאן לברוח, אירופה כולה היתה כבושה, וגם במזרח - לא היה מקלט של ממש בקרב המדינות המוסלמיות השכנות.

מפורסמים סיפורי המופת, סביב תפילותיהם של עם ישראל בראשות גדולי ישראל באותה תקופה קשה, בכותל המערבי וביצרון האור החיים הקדוש. היו אלה ימי מתח נוראיים, בהם היה ברור כי לשלטון הבריטי בארץ אין כמעט כל סיכוי להילחם מול הצבא הגרמני החזק, ונראה היה כי זה ענין של זמן עד שארץ ישראל תיפול שדודה בידי חייט הטרף הנאצית...

למרות חולשת הצבא הבריטי, בהיותו עיף ותשוש ממהלך המלחמה, הצבא הגרמני התכונן לקרב באופן מוקפד. המצביא עטור הנצחונות

"אני כבר שותף עם הקדוש ברוך הוא... וכשותף, הריני יכול לקבוע כי הרשע הנאצי יספוג מהלומה קשה....."

לסיפורים מרתקים נוספים של הרב אשר קובלסקי כנסו לאתרנו: Rabenu.com

כוצת זמיות שותף ביכיו תרכיק?

בתרומה של 100 ש"ח אתם שותפים בהפצת אלפי עלוני 'אור הפרשה' בכל רחבי הארץ

להצטרפות חייגו: 03-61-50-203

ניתן להקדיש לע"י. לרפואה או להצלתה

הלכות סעודה שלישית

א. אם שכח ולא אמר "רצה והחליצנו" בסעודה שלישית-אינו צריך לחזור ומכל מקום אם נזכר מיד אחר שסיים ברוך אתה ה' בונה ירושלים, יאמר שם: "ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם אשר נתן שבתות למנוחה לעמו ישראל באהבה לאות ולברית, ברוך אתה ה' מקדש השבת".

ב. הסועד סעודה שלישית ויצאה שבת, מזכיר "רצה והחליצנו" בברכת המזון, כיון שהולכים בזה אחר התחלת הסעודה. ומכל מקום ידלג את תיבת "הזה" שמוזכרת ב"רצה והחליצנו". ואם התפלל ערבית לפני ברכת המזון, לא יזכיר רצה והחליצנו בברכת המזון.

ג. הסועד סעודה שלישית ויצאה שבת, וחל ראש חודש במוצאי שבת (ואם יזכיר בברכת המזון גם "רצה" וגם "יעלה ויבוא", יהיו שני דברים שסותרים אחד את השני), יזכיר בברכת המזון רק רצה והחליצנו ולא יזכיר יעלה ויבוא, כיון שסוף סוף מסרת הסעודה היתה לכבוד שבת, וראש חודש נכנס רק לאחר מכן.

ד. ברכת המזון שמברכים אותה לאחר סעודה שלישית כשחשך היום, מצטרפת היא לחשבון מאה ברכות של שבת קודש, כיון שסוף סוף התחיל בסעודה מבעוד יום ושייכת לשבת ממש, ולכן ברכת המזון של סעודה זו מצטרפת.

ה. המסיים סעודה שלישית לאחר צאת השבת, אם אינו נוהג תמיד לברך על הכוס בסעודה שלישית, לא יברך גם עתה על הכוס, אבל אם נוהג תמיד בסעודה שלישית לברך על הכוס (אף על פי שאינו נוהג תמיד לברך על הכוס בסעודה ראשונה ושניה)-יברך גם עתה על הכוס. ויוכל גם לשתות את היין (אפילו שעדיין לא הבדיל) כדי לקיים מצות ברכת המזון על הכוס. ובברכת מעין שלוש שמברך על הכוס אינו מזכיר של שבת.

ו. על אף הנאמר בסעיף הקודם, שמי שאינו נוהג תמיד בסעודה שלישית לברך על הכוס, לא יברך על הכוס לאחר צאת השבת, מכל מקום אם בכל זאת ברצונו לברך עתה-אין גוערים בו, כי שי לו על מה לסמוך.

ז. סעודה שלישית שעורכים לחתן בתוך שבעת ימי המשתה, ונמשכה עד לאחר צאת השבת, מותר לשתות מכוס של שבע ברכות (וגם מכוס של ברכת המזון

הדברים נכונים גם בנוגע לגישות ולכלים שעשויים לסייע לנו לקלוט ולהפנים חשיבתנו מעוותת, שאנו מוצאים דברים מהקשרם או רואים צל הרים כהרים, בלי פרופורציה ואיזון. יש כמה טיפים שימושיים מאוד, שעשויים לחולל פלאים בבואנו לבדוק ולבחון אם ההנחות והדעות הקדומות שאנו מתבססים עליהן נכונות או לא.

מלבד עשר הטעויות הקוגניטיביות השכיחות, הנה רשימה (לא מושלמת!) של כלים יעילים שרבים נעזרו על ידם:

• ברר עם עצמך מה העדות או ההוכחה למה שאתה חושב, כלומר אילו היית צריך להעלות טיעונים כדי לשכנע את חברך באמינות הדברים, מה היית יכול לומר כדי להוכיח את סברתך?

• ביורר זה מחדד את ההבנה שהרבה ממה שאנו חושבים על מעשיהם ומחשבותיהם של אחרים, או על מה שהעיתיד טומן בחובו, מבוסס על תיאוריות ועל סברות, שאולי הן נכונות, אך אולי לא.

• שאל את עצמך: האם קרה לי בעבר שהייתי משוכנע במשהו, ולאחר מכן נוכחתי לדעת שזה לא היה נכון? אם זה קרה לי בעבר (למי זה לא קרה?!), ייתכן בהחלט שגם הפעם אני טועה!

• יש המשתמשים בשאלות כאלה כדי לערער את ביטחוננו של הפסימי הדבק בתסריטיו השליליים והשחוריים ומנסה להדביק בהם גם אחרים: "אולי קרה לך פעם בעבר שידעת שהסוף יהיה עגום, ובכל זאת הסוף היה טוב? (כפי שקורה 99% מהמקרים...)נסה להיזכר ולהבין שגם הפעם זה עשוי לקרות".

• אצל להכניס דברים לפרופורציה, נתרגל לשאול ולברר את אחרים מה דעתם על מציאות, על אירוע או על מעשה כזה. לאור תשובתם אפשר להבין את מידת החומרה האמיתית של הדבר.

• במקום לשאול אחרים בפועל אפשר לנסות לשער: איך פלוני אלמוני (אדם בעל שכל ישר שאנו מכירים ומעריכים) היה מתייחס לאירוע כזה? מה הוא היה אומר על כך ואיך הוא היה מגיב?

למאמרים נוספים של הרב אהרן פרידמן
כנסו לאתרנו: Rabenu.com

אימון אישי הרב אהרן פרידמן

ארגו כלים - כצידה לדרך

טיפים יעילים ופרקטיים לשירוש הנחות מוטעות ועיוותי חשיבה:

אנשים שונים מושפעים בצורה שונה מעצות שונות. אחד יכול להתפעל מאוד מרעיון מסוים ולהיעזר בו, ואילו לחברו, אותו רעיון ממש לא ידבר כלל. לא כולם מתעוררים מאותם ספרי מוסר, ולא כל אחד מתמוגג מאותו 'וארט'. מסיבה זו, כל אחד ואחד צריך לחפש ולבדוק מה מדבר ללבו ומה גורם לו להתעורר ולהתלהב. כך דרכו של עולם, בכל שטחי החיים ובכל העניינים. גם בנוגע לשיטות טיפול, אין 'אמת אחת' ושיטה אחת שעוזרת לכולם. מה שיחולל פלאות אצל האחד, לא יזיז כלום אצל האחר, ואפילו אותו אדם עצמו עשוי להיות אדיש למשהו שימים אחדים קודם לכן הלהיב אותו. החכם שעיניו בראשו מתעניין ומנסה להתמצא במגוון גישות ושיטות קיימות, כדי שבבוא היום יוכל לבחור את מה שמתאים לו.

איש מקצוע טוב מחזיק במתחתו ארגו כלים, תיבה שבה נמצאים כלים מכלים שונים, ואף שלא בכל יום הוא משתמש בכל הכלים העומדים לרשותו, הימצאות הארגו ברשותו מאפשרת לו להשתמש בכל כלי נדרש בשעת צורך.

גם בתחום הנפש, שוב שהיה בדינו 'ארגו כלים' שבו מגוון כלים וגישות. כך, כאשר יהיה לנו צורך ב'כלי' כלשהו, בשבילנו או בשביל ילדינו או מכרינו האהובים, הוא יהיה זמין לנו, ונוכל לעשות בו שימוש. כמו כן, במקרה שכלי כלשהו לא ידבר אל לבנו ולא יועיל בנקודת זמן כלשהי, נוכל לשלוף מהארגו כלי אחר ולנסותו.

פרשת שבוע הרב אליהו רוסתמי

פרשת בראשית

לכל דבר יש ראשית, גם לתנ"ך יש בראשית ספר התנ"ך פותח, "בראשית ברא אלקים את השמים והארץ", הידיעה הראשונה שצריכה להיות לכל אדם, שיש בורא לעולם. וכך פותח הרמב"ם את ספרו בהלכות יסודי התורה, "יסוד היסודות ועמוד החכמות לידע (לדעת), שיש שם מצוי ראשון (ה'), והוא ממציא כל הנמצא". ובסעיף ג' ממשך "שכל הנמצאים צריכין לו והוא ברוך הוא אינו צריך להם ולא לאחד מהם" ואין עוד מלבדו! שאדם לומד תורה, אם לא ברור לו שלגלובוס הזה יש בעל הבית. אם הבראשית לא ברורה שיש אדון לעולם אין להתקדם, כי התקדמות כזו לא תוביל לשום מקום, משום שיסוד היסודות שיש בעל הבית לבירה לא ברור, ואם מבינים טוב את הפסוק הראשון והאמונה איתנה, זה נותן כח לעמוד מול כל הגלים הסוערים של החיים.

מסופר על האדמו"ר מצאנז, שהגרמנים בזמן השואה הרגו את אשתו ושלוש עשרה ילדיו. הקצין הגרמני הרוצח ניגש לאדמו"ר ואמר לו "הרגתי לך את כולם מה אתה אומר", אמר לו האדמו"ר "הרגת לי את אשתי את בני ובנותי, אבל גרמני ארוה. את האמונה שלי לא תצליח לאבד לי לעולם", הבראשית שלי כל כך ברורה שיש בעל הבית לעולם, יש דין ויש דיין, ואין יסורין בלא חטא ואין מיתה בלא עוון. מעשיך יקרבוך ומעשיך ירחקוך",

להאמין ללא הפסקה

ישנה שאלה, היכן מצינו בתורה מצות עשה תמידית שנצטוונו לבטח בה' בכל מצב ובכל זמן ולכל אדם [ולא רק בזמן מלחמה - "לא תיראו ולא תערצו ולא תחפזו מפניהם"...]?

ובכן התשובה פשוטה, מצוה זו אנו מוכיחים כמה פעמים בכל יום, והוא באמרנו: ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך. דהינו לאהב את ה' גם במצב שנוטל את נפשך או את ממונך, וכן בכל מדה ומדה שהוא מודד לך ומנהיג אותך, ובודאי שהכונה בכתוב הוא שעלינו לאהב את ה' והינו להסכים להנהגתו באהבה לא רק לאחר שמדת הדין מנהגת אותנו בפעל, אלא גם קדם לכן חייב האדם להיות מוכן ומזמין לכל הנהגה שינהגה ה' בין בדין בין ברחמים ולא להיות בטוח שאך ורק מדת הרחמים שהיא שתנהגה. וכאמור זה בעצם מהות מצות הבטחון.

כמו כן ברבנו יונה (משלי ג, כו) מפרש בדבריו שהבטחון הוא שיאמין בה' בכל אשר ינהג עמו, ויבטח בו שעושה את הטוב ביותר עבורו, ואלו דבריו:

והנה נדבר על באור הבטחון כי הוא משרש האמונה כענין שנאמר: "בטח בה' ועשה טוב שכן ארך ימי רעה אמונה" (תהילים לו, א), "האמין בה" (בראשית טו, י).

ודע כי הבטחון האמונה הבוררה והתחזק הלב בישועת ה' יתברך והסמך עליה באמת כענין שנאמר "האמין בה", ונשען עליו. דע כי הבטחון הוא שלא יתערב בו שום ספק, ועל דרך משל נבאר כי ענין הבטחון כשכיר הבוטח על המלך ועמל בכל כחו לפניו בשמחה ובטוב לבב מרב מבטחו על המלך ומדעתו כי יתן משכרתו שלמה.

והנה הבוטח בה' יתברך גם אם ימצאוהו צרות רבות ורעות יתאמץ בעבודת ה' יתברך ויבטח באמת כי שכרו כפול ומכפל, וכי ה' יתברך יבחר לו הטוב ואם יוכיחוהו השם בעולם הזה, כי זאת לטוב לו להעביר את עונו ולקרבו אל השם ולהאדיר חלקו בעולם הגמול, כי שלות העולם הזה כהבל וכאין הבל נדף וצל עובר, וכענין שנאמר: "מי בכס ירא ה' שמע בקול עבדו, אשר הלך חשכים ואין נגה לו יבטח בשם ה' וישען באלקיו", (ישעיה נ, י).

"ואני אמרתי לריק יגעתי" (שם מט, ד), פרוש אני אמרתי על רב הצרות לריק יגעתי, ורבו העונות על הזכיות. אכן אין הדבר כן, כי הצרות לטובתי ושכר פעלתי שלם, כענין "שכרו אתו ופעלתו לפני" (שם מ, י).

והנה מדעתו כי שכרו שמור ואור זרוע לו, הוא מיחל ומקוה גם לפרות מעשיו בעולם הזה, והיא תוחלת ותקוה אצולה מן הבטחון, וגם התוחלת נקרא בטחון לפי שהיא אצולה ממנו, כענין שנאמר: "מי אשר יחבר אל כל החיים יש בטחון" (קהלת ט, ד) פרוש יש לו תקוה להטיב מעשיו, כי יודע הוא ובטוח כי הרשות נתונה ביד החיים לבחר הדרך הטוב, על כן יש לו תקוה על זאת בעודו בחיים חיותו.

מפרש אם כן בדבריו שהבטחון בה' הוא שבוחר הוא את הטוב ביותר עבור האדם בין בטוב הנראה לעין ובין ברע הנראה לעין.

רגע חושבים

הרב יוחאי אוהיון

תתחיל לעבוד

ולא לחדול, לסיכום... על האדם לעבוד על המידות ולא להיות טבעי."

אריה התבלבל המטפל אמר האדם ישר ועליו להיות טבעי, הרב אומר את אותו הדבר שהאדם בשורשו ישר אך הדרך לשיטתו היא דווקא הלחימה ולא החידלון, מה עושים???

הרב המשיך כאילו קרא את העובר בראשו, יש שיאמרו שהדרך הנכונה היא אי לחימה, ודבריהם נכונים. אולם אם נדייק שתי הדרכים נכונות אך בד בבד זה לצד זה, וכלשון הרמח"ל בהקדמתו למסילת ישרים "יסוד החסידות ושורש העבודה התמימה שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו" נקט לשון יסוד וכתב אף לשון שורש, וביאורו כן: על העץ לגדול לבד ולכן יש להניח לו לפרוץ החוצה בכוחות עצמו, וכתב יסוד לשון השייכת לבניין, על האדם לתמוך את העץ מהצד, כך היא גם נפש האדם, צמיחה אורגנית וטבעית, לצד עבודה על המידות.

הרב יוחאי אוהיון מרצה באתר ישיבת אור דוד להרצאות נוספות כנסו: Rabenu.com

אריה, אדם כעסן מטבעו, יום אחד גמלה בליבו ההחלטה, עלי לשנות את המצב, אמר ועשה, בו ביום קבע עם זאב ששמו יצא לפניו כמטפל מהשורה הראשונה, לאחר מספר מפגשים המסר היה ברור! אומן ההסברה לא הותיר מקום למבוכה, "היה טבעי" אמר זאב... "אריה בפנימיותך הנך טוב, אך אתה נלחם עם האני שלך, כגון אם אשתוק יגידו שאני פראייר וכו' וכו' אל תתעמת, תזרום!" פסק זאב.

ערב שבת אריה צועד לבית הכנסת השכונתי תפילת המנחה מסתיימת, קבלת שבת לכה דודי, והרב פותח בדרשה "מורי ורבותי קהל קדוש... ספר בראשית בתחילתו מבאר את היצירה הגדולה את העולם, בכל יום נברא עצם אחר עד ליום האחרון שבו נברא הנזר שבבריאה, הדובדבן שבקצפת. דעו לכם יקיריי! האלוקים עשה את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים, האדם הוא חומר גלם פלסטלינה אין בו רע כלל, ועליו מוטלת המלאכה לגבל ולעצב צורה, הראויה ליציר כפיו של השם יתברך, אולם הלה זורם ומתנהל בטבעיות, על כן אט אט תכונותיו מקבלות פן שלילי, על האדם להילחם ולהשתדל להישאר ישר

רוצה לטעום טעמה של תורה?

הנך מוזמן לבוא וללמוד בישיבתנו הקדושה בדאשות

הרה"ג דניאל זר שליט"א

ביחד עם צוות נרחב של תלמידי חכמים ואברכים

המלמדים ומרוממים את בני הישיבה בתורה

ויראת שמים עם יחס אישי ומתוך הארת פנים

ארוחות ברמה גבוהה, חדרי מגורים נקיים וממוזגים,

ציאה לטיולים ובריכות, מחנה קיץ ועוד.

03-5701212

המכבים 108 בני ברק info@rabenu.com

